

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola – 1. stupeň Říčany, okres Brno - venkov

Náměstí Osvobození 145/145 664 82 Říčany

Identifikátor školy: 600 110 982

Termín konání inspekce: 9. – 11. únor 2005

Čj.:	12-1096/05-11086
Signatura:	o13by102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Říčany je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je obec Říčany, se sídlem Náměstí Osvobození 340, 884 82 Říčany.

Škola sdružuje základní školu s kapacitou 120 žáků a školní družinu s kapacitou 30 žáků.

Základní škola (dále jen ZŠ) je školou malotřídní se čtyřmi třídami, ve kterých jsou vzděláváni žáci 1. – 4. ročníku. Povinnou školní docházku ve školním roce 2004/2005 plní 90 žáků. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu *Základní škola* č.j.16 847/96-2. Jako cizí jazyk je vyučován jazyk anglický.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávání v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávání v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
- ❖ průběhu a výsledku vzdělávání v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V ZŠ vyučuje pět pedagogů, čtyři z nich splňují svým vzděláním podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. Vychovatelka školní družiny má částečný úvazek v ZŠ, pro tuto výuku však není kvalifikovaná. Její chybějící pedagogická a odborná způsobilost se negativně promítala do kvality sledované výuky. Vzhledem k zabezpečení celkové výuky ve škole je skladba úvazků účelná.

Organizační struktura ZŠ je funkční. Je vymezena *Organizačním řádem*, který stanovuje nejen organizační a systémové členění, kompetence, ale i komunikační a informační systém. Ředitel školy písemně pověřil zastupováním jednu z vyučujících v případě své nepřítomnosti na pracovišti a stanovil její kompetence. V pracovních náplních konkretizoval pracovní povinnosti zaměstnanců. Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která se schází pravidelně. Zabývá se hodnocením výsledků vzdělávání a výchovy žáků, projednává otázky spíše organizačního, méně pedagogického charakteru. Metodické sdružení není v ZŠ ustaveno.

Vnitřní informační systém je v malém kolektivu bezproblémový. Informace z oblasti organizace, výchovy i vzdělávání jsou předávány při každodenních ranních setkáních učitelů, na pedagogické radě, částečně i prostřednictvím písemných materiálů vyvěšených na nástěnce ve sborovně. Ta však nebyla v době inspekce aktualizována.

Ve vedení zaměstnanců převažuje spíše demokratický styl řízení s důrazem na osobní zodpovědnost každého pracovníka. Méně se uplatňuje participace učitelů. Předložené měsíční plány, podle kterých se ředitel orientuje při řízení školy, nebyly přizpůsobeny podmínkám malotřídní školy. Kontrolní a hospitační činnost je plánována. Kontrolní činnost probíhá průběžně, zjištěné nedostatky jsou odstraňovány. Hospitační činnost je méně četná, závěry jsou s jednotlivými pracovníky projednávány. Kontrola odstranění nedostatků, zjištěných při hospitacích, dosud neproběhla. Metodickému a odbornému vedení učitelů je ze strany ředitele věnována menší pozornost. V letošním školním roce byly provedeny hospitace

jen u kvalifikovaných učitelek. Z předložených písemných materiálů nevyplývalo, že by byla pravidelně a soustavně poskytována metodická a odborná pomoc nekvalifikované vyučující. Též se méně daří vést učitele ke spoluúčasti na mimoškolních aktivitách.

Pro další vzdělávání učitelů ZŠ není vypracován plán. Učitelé se v letošním školním roce zatím účastní seminářů nahodile, vybírají si z nabídky většinou dle vlastních zájmů a zaměření. S poznatky ze seminářů se vzájemně seznamují při ranních setkáváních ve sborovně. Všichni pedagogové se průběžně vzdělávali v oblasti počítačové gramotnosti, funkci ICT koordinátora zastává ředitel školy.

Ředitel školy má zpracovaná kritéria pro hodnocení zaměstnanců, která slouží rovněž pro přidělování proměnlivých složek platu.

Personální podmínky vzdělávání byly dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Generální opravou školní budovy (r. 1989 – 1992) a provedenou půdní vestavbou byly materiální podmínky pro vzdělávání žáků výrazně zkvalitněny. Třídy v přízemí a v prvním poschodí jsou prostorné, esteticky upravené. Žákovský nábytek je vhodný, pouze v ojedinělých případech neodpovídal výšce žáků. Podnětnost pro výuku se vztahovala především k českému jazyku, někde chyběla nebo nekorespondovala s aktuálně probíraným učivem. Místnost související s jídelnou slouží školní družině. Zde je umístěno video, které je v případě potřeby využito k doplnění výuky. Učebna v podkroví slouží k výuce hudební výchovy a cizího jazyka a je didakticky podnětná. Prostorově však neposkytuje možnost hudebně-pohybových činností při výuce hudební výchovy. Zde jsou k dispozici i starší počítače, které se ale k výuce nepoužívají. V další malé místnosti probíhá výuka náboženství. Místnost pro tělovýchovné činnosti, umístěná též v podkroví, je vybavena pouze základním tělovýchovným náradím a náčiním. Výběr pohybových aktivit je limitován statikou budovy. Další část půdního prostoru škola pronajímá soukromé osobě, a to na úkor možnosti vlastního využití. Přílehlý areál školy slouží školní družině, při příznivém počasí žákům k přestávkovým pobytům. Část pozemku je využita k výuce pracovních činností.

Ve vyučování používali žáci učebnice se schvalovací doložkou, pracovní sešity a pracovní listy. Vybavení audiovizuální technikou a její využití je průměrné. Žáci měli ve třídách k dispozici knihy, encyklopedie a některé učební pomůcky. Značná část pomůcek byla uložena v kabinetu v půdní vestavbě. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve škole pouze základní pomůcky. Dosud není vyřešena otázka optimálního umístění počítačů, které jsou k dispozici pro výuku. Počítačovou učebnu škola nemá, umístění počítačů v jedné ze tříd neumožňuje ostatním žákům počítače v průběhu výuky pravidelně využívat. Tato situace není ani operativně řešena např. střídáním žáků v učebnách.

Ředitel školy sleduje stav materiálně-technických podmínek školy a využívání učebních pomůcek. Fond pomůcek plánovaně doplňuje a obnovuje dle finančních možností.

Materiálně-technické zázemí školy veřejnost nevyužívá.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání byly velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola se řídí schválenými učebními dokumenty. Ve školním roce 2004/2005 realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. Učební plán byl vhodně sestaven, týdenní časová dotace všech předmětů odpovídala ve všech ročnících příslušnému učebnímu plánu. Učební osnovy předmětů matematika, prvouka, anglický jazyk, hudební výchova byly do doby inspekce plněny. Kontrolou bylo zjištěno, že v letošním školním roce nebylo dosud do výuky čtvrtého ročníku zařazeno učivo tematického celku *Psaní*, které je součástí výuky českého jazyka a dále učivo tematického celku *Výchova ke zdraví* v rozsahu 20 hodin, které je součástí výuky předmětů přírodověda a vlastivěda. Kontrolu plnění učebních osnov provádí ředitel školy prostřednictvím hospitační činnosti, zápisů v třídních knihách a zpracovaných tematických plánů. Vzhledem k výše uvedenému zjištění se kontrola plnění učebních osnov jeví jako méně účinná. Integrované žáky škola nevykazuje. V průběhu inspekce bylo provedeno označení tříd ZŠ v souladu s ustanovením příslušné vyhlášky.

Dokumentace ZŠ je vedena a průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Organizace vzdělávacího procesu ZŠ vychází z *Vnitřního řádu* a z *Rozvrhu hodin*. Struktura *Rozvrhu hodin* respektuje zásady psychohygieny a náročnost jednotlivých předmětů. Délky přestávek a vyučovacích hodin byly v reálné výuce dodrženy. *Vnitřní řád* odpovídá podmínkám školy, zahrnuje pravidla chování, opět však nestanovuje práva žáků. Řády odborných učeben (hudební výchova a cizí jazyk, místnost pro výuku tělesné výchovy) jsou vypracovány, v době inspekce nebyly v učebnách vyvěšeny. *Klasifikační řád* určuje základní pravidla pro hodnocení, nestanovuje však pravidla pro hodnocení žáků se specifickými poruchami učení, ani pro způsob slovního hodnocení, kterého bylo ve škole využito.

Bezpečnost žáků zajišťuje každý vyučující samostatně ve své třídě, a to i v průběhu přestávek. Tím dochází k situaci, že dozor na chodbách ani schodišti není o přestávkách zabezpečen. Pitný režim je zajištěn, žáci si většinou nosí pití z domova. Zájemci jsou zapojeni i do projektu „Školní mléko“.

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není sjednocena ani prokazatelně kontrolována. Každý vyučující si ji provádí sám ve své třídě. Individuální zadávání úkolů podle potřeb a možností těchto žáků nebylo ve sledovaných hodinách pozorováno. Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení je vedena. Prevence sociálně-patologických jevů probíhá podle vypracovaného plánu.

Informační systém vůči žákům a dětem je standardní a funkční. Rodiče jsou informováni při individuálních rozhovorech, na pravidelných třídních schůzkách, prostřednictvím nástěnek a při akcích školy. V případě potřeby si mohou domluvit individuální konzultaci s učiteli či ředitelem. Škola pořádá „Den otevřených dveří“. O dění ve škole je veřejnost seznamována i prostřednictvím obecního časopisu.

Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole v předmětech český jazyk, anglický jazyk matematika, prvouka, vlastivěda, hudební výchova

Hospitované vyučovací hodiny byly připraveny velmi svědomitě po stránce obsahové, v nižších ročnících i metodické. Méně byla příprava zaměřena na zadávání individuálních úkolů žákům se specifickými vzdělávacími potřebami a v nejvyšším ročníku i na přípravu názorných pomůcek. Stanovené cíle byly přiměřené dosavadním znalostem a dovednostem žáků, směřovaly k rozvoji vědomostí a k upevnění získaných poznatků.

Žakovský nábytek ve třídách byl většinou uspořádán klasicky v řadách. Relaxačního koberce, umístěného pouze v některých třídách, využívaly učitelky k realizaci různých učebních a relaxačních aktivit v průběhu hodiny. Učebny byly vybaveny některými názornými vyučovacími pomůckami - výukovými tabulemi, obrazovým materiálem, ukázkami hornin. Podnětnost, aktuální názornost, výrazná v nižších ročnících, stimulovala žáky k učení. Zde také byly často využity názorné i drobné manipulativní pomůcky. V některých hodinách však pomůcky zcela chyběly nebo nebyly využity, a to i v případech, kdy si to charakter učiva vyžadoval. Didaktická technika doplnila výuku ojediněle.

Kvalita vzdělávání byla však v jednotlivých třídách rozdílná, lišila se především efektivitou výuky. Velmi dobrá až vynikající výuka v nižších ročnících byla podmíněna volbou pestrých metod a forem práce, které se často střídaly, dále činnostním pojetím, zařazením skupinových činností, při kterých žáci měli příležitost rozvíjet sociální dovednosti. V některých hodinách získávali nové poznatky cestou samostatného uvažování. Promyšleně zvolené metody podporovaly aktivitu žáků a jejich zapojení do výuky. Nenásilně zařazená relaxace plnila svůj účel a zároveň zpestřovala výuku. Žáci ve sledovaných předmětech v nižších ročnících a v anglickém jazyce projevovali velmi dobré znalosti a dovednosti. U nejstarších žáků probíhala výuka frontálně, učivo bylo prezentováno prostřednictvím stereotypně zadávaných ústních nebo písemných úkolů, aniž by žáci mohli přispět svým aktivním podílem do procesu učení. Tempo výuky bylo stejné pro všechny žáky a řídilo se žáky průměrnými. Pouze ojediněle byla uplatňována tzv. práce s chybou jako formou sebereflexe žáka. Rovněž k upevnění poznatků nebyly voleny pestré metody a tak žáci projevovali menší aktivitu a znalosti. Relaxace byla opomenuta, což vedlo k jejich únavě. Někdy se nepodařilo ukončit vyučovací hodinu ve vymezeném čase a nebyl tak zcela naplněn zamýšlený záměr vyučujícího. Písemné projevy žáků měly v jednotlivých třídách různou úroveň. Sešity některých z nich nebyly vždy důsledně opravovány.

Pozornost, věnovaná motivaci, byla zřejmá v nižších ročnících. Její účinnost se projevila v aktivním zapojení žáků ve výuce. Ke zvýšení motivace přispívalo i průběžné hodnocení výkonů žáků a dobrá práce s chybou. U nejstarších žáků byla motivace opomenuta a žáci pracovali pouze podle pokynů vyučujících.

Po celou dobu projevovali učitelé k žákům pěkný vztah a většinou se jim dařilo navodit ve třídách vstřícnou pracovní atmosféru a příznivé klima. Žáci akceptovali stanovená pravidla chování, plnili dané pokyny. Komunikace byla bezkonfliktní, ve většině tříd využívali žáci poskytnutých příležitostí pro vyjádření svého názoru i úvahy, pouze v jedné třídě nebyli k pravidlům komunikace cíleně vedeni. Jazyková kultura byla u žáků pěstována s různou intenzitou, mnohdy byly tolerovány chybné jazykové návyky v mluvních projevech žáků.

Při průběžném hodnocení práce žáků respektovali vyučující jejich individuální dispozice. Kladným hodnocením a častým povzbuzením byli žáci podporováni ve snaze o dobré výsledky. Průběžnou kontrolou a vyhodnocením splněných úkolů měli žáci okamžitou zpětnou vazbu o své úspěšnosti.

Hodnocení práce žáků v samotných vyučovacích hodinách mělo často pro žáky motivující charakter a vyučujícím poskytovalo okamžitou zpětnou informaci o míře účinnosti výukových postupů. K vzájemnému hodnocení a sebehodnocení nebyli žáci vedeni.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání nejsou cíleně zjišťovány, jsou sledovány a vyhodnocovány pouze z prověrek a písemných prací žáků. Srovnání výsledků s dalšími školami se neprovádí. S dalšími výsledky žáků, kteří odešli do spádové školy, se učitelé seznamují.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání byly na dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola se aktivně zapojuje do života obce, prezentuje se na veřejnosti. Pořádá pro děti a rodiče kulturní vystoupení, besídky. Účastní se divadelních představení, koncertů, sportovních her, soutěží. Nabídka zájmových aktivit pro žáky je minimální.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 31/96-S-00 ze dne 27. 3. 1996 s účinností od 27. 3. 1996*
2. *Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy 1, - 4. ročníku ve školním roce 2004/2005*
3. *Personální dokumentace pracovníků, kteří působí ve škole ve školním roce 2004/2005*
4. *Organizační řád školy ze dne 30. 8. 2002*
5. *Měsíční plány pro školní rok 2004/2005*
6. *Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2004/2005*
7. *Pracovní náplně pedagogických pracovníků*
8. *Kritéria pro přiznávání osobních příplatků ZŠ Říčany*
9. *Vnitřní nařízení ředitele školy o zastupování ze dne 1. 1. 1996*
10. *Návrh koncepce rozvoje školy za dne 28. 8. 2000*
11. *Plán práce ZŠ Říčany na školní rok 2004/2005*
12. *Klasifikační řád ZŠ Říčany s účinností ze dne 1. 9. 2002*
13. *Řády odborných učeben a hřiště ze dne 28. 8. 2002*
14. *Kritéria pro přiznání osobních příplatků ZŠ Říčany*
15. *ICT plán Základní školy Říčany (typ C)*
16. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004*
17. *Vnitřní řád školy*
18. *Vzorek sešitů žáků z hospitovaných tříd*
19. *Žákovské knížky žáků všech tříd*
20. *Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005*
21. *Knihy úrazů*
22. *Rozvrh hodin platný ve školním roce 2004/2005*
23. *Rozpis dozorů nad žáky v jednotlivých učebnách ve školním roce 2004/2005*
24. *Přehled akcí pořádaných školou*
25. *Inspekční zpráva č.j.122-575/99-11086 ze dne 27. prosince 1999*

ZÁVĚR

Personální podmínky školy pozitivně ovlivňuje převažující kvalifikovanost pedagogického sboru a jeho stabilita. Ředitel školy písemnými dokumenty vymezil pravidla provozu a chodu školy, opomenuto je stanovení dozorů nad žáky na chodbě v době přestávek. Organizace činnosti školy a informační systém směrem k žákům, rodičům i mezi pedagogy navzájem je funkční. Rezervy byly v oblasti metodického a odborného vedení pedagogů, v dalším vzdělávání učitelů, v kontrolní činnosti vzhledem k naplňování učebních osnov. Nabídka zájmových aktivit pro žáky je ze strany školy malá.

Materiálně- technické podmínky umožňují plnit vzdělávací program. Prostorové podmínky odpovídají potřebám školy, zabezpečení učebními pomůckami je dobré. Podnětnost prostředí je rozdílná v závislosti na tvůrčí invenci pedagogických pracovníků. Negativem je nevhodné organizační zabezpečení využívání počítačů v průběhu výuky, případně chybějící počítačová učebna.

Učební plán realizovaného vzdělávacího programu Základní škola a učební osnovy sledovaných předmětů byly v době inspekce plněny. Průběh a výsledky vzdělávání měly rozdílnou úroveň. V nižších ročnících převládalo činnostní pojetí výuky, které umožňovalo i sociální učení a osobnostní rozvoj žáků. V nejvyšším ročníku byly zařazovány méně efektivní frontální činnosti, využití názorných pomůcek bylo minimální, metody vedoucí k rozvoji osobnosti žáka nebyly uplatněny. Pro rozvoj komunikativních dovedností byl většinou vytvořen dostačující prostor. Všichni vyučující měli k žákům pěkný vztah.

Od poslední inspekce, konané v roce 1999, došlo ke zlepšení v oblasti materiálně-technických podmínek a zabezpečení učebními pomůckami. Ve výchovně-vzdělávací práci došlo k částečnému zlepšení kvality výuky v nižších ročnících, u nejstarších žáků se kvalita výuky vzhledem k současným požadavkům na rozvoj osobnosti žáků naopak částečně zhoršila. Úroveň řízení školy, odborného a metodického vedení zůstává nezměněna.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Šefránková	..E. Šefránková, v.r.....
Člen týmu	PaedDr. Jitka Měřínská	..J. Měříčská, v.r.....

V Brně dne 10. března 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. křížová 22, 603 00 Brno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...11. 3. 2005.....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Radovan Křivánek

..R. Křivánek, v.r.....

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-04-07	12-1008/05/79-956
Školská rada	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.